

**Силабус курсу
НЕОРЕЛІГІЙ ТА НОВІТНІ РУХИ**

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 031 Релігієзнавство
Освітньо-професійна програма «Релігієзнавство»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 1 рік, 2 семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: згідно з розкладом занять

Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.філос.н. **Халіков Руслан Халікович**

**Контактна
інформація**

khalikov@tnpu.edu.ua

066-27-45-610

Опис дисципліни

Курс «Неорелігії та новітні рухи» спрямований на ознайомлення студентів із концептом «неорелігії», задля кращого розуміння ними специфіки буття релігії в сучасному світі, особливостей існування релігій, які виникли відносно нещодавно та лише перебувають у процесі становлення власної інфраструктури. Завдяки такому аналізу можна буде екстраполювати отримані дані на історичні релігії часів їхнього виникнення.

Завданнями курсу є напрацювати у студентів здатність виокремлювати сутнісні риси неорелігій, навчити їх апелювати до якісних наукових джерел та розуміти потенційну хибність поширених стереотипів щодо новітніх релігій і рухів, підвищити рівень толерантного сприйняття релігійних практик інших релігійних традицій та сформувати обізнаність у конфесійному різноманітті України.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1	
Явище неорелігій та новітніх релігійних рухів	
Тема 1. Неорелігії. Проблема визначення	Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, конструювати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення;
Тема 2. Новітні рухи всередині класичних релігійних традицій	Оцінювати і критично аналізувати державно-конфесійні, міжконфесійні та міжрелігійні

Тема 3. Теоретичні аспекти типологізації неорелігій	<p>відносини, стан релігійної свободи і релігійної безпеки в Україні та світі;</p> <p>Вміти виявляти сучасні тенденції співіснування різних релігій і конфесій в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу; систематизувати факти релігійного життя суспільства; інтерпретувати релігійні події та явища на основі розуміння специфіки впливу релігії на суспільні процеси.</p>
---	---

<p align="center">Модуль 2 Типологія неорелігій</p>	
Тема 4. Новітні релігійні рухи християнського походження	<p>Розробляти наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства з урахуванням цілей та обмежень, а також соціальних, економічних і правових аспектів.</p> <p>Вміти виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і застосовувати їх у процесі аналізу актуальних суспільних проблем.</p> <p>Здатність здійснювати предметний компаративний аналіз феноменів, що репрезентують унікальність і різноманітність релігійних традицій світу.</p>
Тема 5. Неорелігії та новітні рухи східного походження	
Тема 6. Рідновірські неорелігії та неоязичництво	
Тема 7. New Age та сучасні містико-езотеричні рухи	
Тема 8. Синтетичні та новоутворені неорелігії	
Тема 9. Пародійні новітні рухи	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	ЗК 1. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації.
ЗК 5	ЗК 5 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 8	ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 9	ЗК 9. Цінування і повага різноманітності та мультикультурності.
СК 2	СК 2. Здатність осмислювати релігію як соціальне явище, інтегрувати знання у сфері релігієзнавства та застосовувати їх у різних сферах суспільної діяльності.
СК 3	СК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення у галузі релігієзнавства, розв'язувати сучасні релігієзнавчі проблеми.
СК 6	СК 6 Здатність здійснювати предметний компаративний аналіз феноменів, що репрезентують унікальність і різноманітність релігійних традицій світу.

PH 1	PH 1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, конструювати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку і професійного самовдосконалення.
PH 4	PH 4 Оцінювати і критично аналізувати державно-конфесійні, міжконфесійні та міжрелігійні відносини, стан релігійної свободи і релігійної безпеки в Україні та світі.
PH 5	PH 5 Вміти виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і застосовувати їх у процесі аналізу актуальних суспільних проблем.
PH 8	PH 8. Вміти виявляти сучасні тенденції співіснування різних релігій і конфесій в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу; систематизувати факти релігійного життя суспільства; інтерпретувати релігійні події та явища на основі розуміння специфіки впливу релігії на суспільні процеси.
PH 11.	PH 11. Розробляти наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства з урахуванням цілей та обмежень, а також соціальних, економічних і правових аспектів.

Літературні джерела

1. Бабій М. Правові проблеми буття релігійної нетрадиційності. Нові релігії України. Т. 8. Київ, 2010. С. 185–195.
2. Базик Д. Базові положення та специфіка інтерпретації концепції Бога в Міжнародному Товаристві Свідомості Крішні. Неорелігії: теоретичні та практичні питання дослідження. / За редакцією О. Кисельова, І. Каплан. / Молодіжна асоціація релігієзнавців. Київ: Видавець Р. Халіков, 2018. С. 111–123.
3. Баркер А. Що нам слід робити із культами. *Релігієзнавчі нариси*. 2016. № 6. С. 125-148.
4. Горобець К. «Long time ago, in a galaxy far, far away»: право, влада і релігія у «Зоряних війнах». *Право, релігія, кіно*. / Д. О. Вовк, О. П. Євсєєв, В. С. Смородинський, І. О. Биля-Сабадаш та ін. ; за заг. ред.: Д. О. Вовк, О. П. Євсєєва. – Харків: ТОВ «Видавництво Права людини», 2018. С. 57–79.
5. Дудар Н. Нові релігійні течії: український контекст (огляд, документи, переклади). / Н. П. Дудар, Л. О. Филипович; ВР ІФ НАН України. Київ: Наук. думка, 2000. 132 с.
6. Киселев О. Новые религиозные движения: дискуссионные вопросы. *Релігієзнавчі нариси*. 2016. № 6. С. 38–48.
7. Кобрин М. Секта Догнала: від греко-католицьких традиціоналістів до adeptів «руського міра». *Релігієзнавчі нариси*. 2016. № 6. С. 44–65.
8. Колкунова К. Переопределяя религию: Церковь саентологии и религиоведение XX века. Неорелігії: теоретичні та практичні питання дослідження / за редакцією О. Кисельова, І. Каплан / Молодіжна асоціація релігієзнавців. – Київ: Видавець Р. Халіков, 2018. С. 145–155.
9. Мартинович В. Сектантство: возникновение и миграция. Материалы к изучению нетрадиционной религиозности. / Пред. Л. И. Григорьевой. Москва: Издательский дом «Познание», 2018. Т. 1. 552 с.
10. Сафронов Р. Антикультовое движение в современной России: между наукой и апологетикой. *Неорелігії: теоретичні та практичні питання дослідження* / за редакцією О. Кисельова, І. Каплан / Молодіжна асоціація релігієзнавців. Київ: Видавець Р. Халіков, 2018. С. 60–71.
11. Скакун Р., Мороз В. «Кашкетники», «простаки», «темні»: генеза й особливості світогляду та побуту ізольованого п'ятдесятницького угруповання. *Релігієзнавчі нариси*. 2018. № 8. С. 54–101.
12. Смержевська О. Неоязичництво в науковому дискурсі: огляд німецькомовної літератури. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського*. Серія: Історичні науки. 2019. Т. 30 (69) № 1. С. 82–87.
13. Смержевська О. Постмодерністські візії релігійності: сучасне язичництво у міській культурі

- (Україна в загальноєвропейському контексті). Київ: Олег Філюк, 2017. 196 с.
14. Филипович Л. Феномен неорелігій. Нові релігії України. Т. 8. Київ, 2010. С. 7–25.
15. Халіков Р. Повстання проти секулярного світу: нарис контрсекулярної релігійності. *Релігієзнавчі нариси*. 2018. № 8. С. 125–139.
16. The Changing Global Religious Landscape. / Pew Research Center report from April 5, 2017. 45 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Плагіат під час написання есе заборонений, але посилання на якісні дослідження, оформлені згідно з вимогами МОН, вітаються.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1- 3) усне опитування, тести, завдання	30
ЗМ 2 (теми 4-9) усне опитування, тести, завдання	30
Інформаційна довідка про неорелігію чи новітній рух	40

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE